

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ

УДК 35:342.25

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.1.17>

О. А. Кавилін

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри публічного управління та земельного кадастру
Класичного приватного університету

СИСТЕМА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

У статті досліджено систему органів місцевого самоврядування в Україні та проблеми щодо реформування національних органів місцевого самоврядування.

Наголошено на тому, що місцеве самоврядування в державі є вагомим показником рівня централізації чи децентралізації державної влади, рівня демократії, змісту існуючого політичного режиму, переважання демократичних або авторитарних тенденцій. Високий рівень розвитку місцевого самоврядування забезпечує демократичність політичного режиму та є проявом демократичної політики держави. Демократичне правління дає можливість кожному громадянину брати участь у вирішенні проблем, які стосуються його безпосередньо, та бути учасником демократичного процесу. Така форма правління найбільшою мірою гарантує порядок, політичну стабільність, свободу слова, захист прав та свобод людини і громадянина.

Визначено поняття та основні особливості органів місцевого самоврядування. В процесі проведеного дослідження з'ясовано систему органів місцевого самоврядування в Україні. Розглянуто загальні засади діяльності органів місцевого самоврядування. Досліджено систему органів місцевого самоврядування в Україні відповідно до національного законодавства.

Досліджено проблеми щодо правового статусу і повноважень сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів, а також старости відповідно до Конституції України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та за сукупністю усіх повноважень сільських, селищних, міських голів.

Зроблено висновок про нагальну необхідність узгодження вітчизняного законодавства щодо повноважень сільських, селищних, міських рад та повноважень сільських, селищних, міських голів, а також старости.

Ключові слова: *міське самоврядування; органи місцевого самоврядування; децентралізація; демократія; органи публічної влади; реформування місцевого самоврядування; сільська, селищна, міська рада; сільський, селищний, міський голова; староста.*

Постановка проблеми. Наявність інституту місцевого самоврядування в державі не тільки свідчить про існування можливості здійснення народом на місцях належної йому влади, але й створює можливість для реалізації їх безпосередніх потреб шляхом узгодження загальнодержавних та місцевих інтересів, що є однією з основних ознак системи сучасного демократичного правління.

Демократія – форма організації та функціонування політичної системи в державі, яка ґрунтується на визнанні народу джерелом влади. Народ наділений правом брати участь у вирішенні державних питань у поєднанні з грома-

дянськими правами та свободами, що забезпечуються на законодавчому рівні. Демократичне правління дає можливість кожному громадянину брати участь у вирішенні проблем, які стосуються його безпосередньо, та бути учасником демократичного процесу. Тож така форма правління найбільшою мірою гарантує порядок, політичну стабільність, свободу слова, захист прав та свобод людини і громадянина.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні питання щодо місцевого самоврядування регулюються, перш за все, положеннями одинадцятого Розділу Конституції України. Інститут місцевого самоврядування впливає на полі-

тичні, соціальні та економічні умови як основи громадянського суспільства. Розвиток місцевого самоврядування та вдосконалення його нормативно-правового забезпечення в нашій державі є одним з важливих напрямів реформування сучасного українського суспільства.

Проблеми які торкаються модернізації системи державного управління та становлення і розвитку органів місцевого самоврядування в Україні є предметом наукового пошуку протягом тривалого проміжку часу. Свої наукові дослідження цим питанням присвячували такі вітчизняні науковці та державні діячі як В. Авер'янов, Б. Андресюк, М. Баймуратов, О. Батанов, В. Борденюк, В. Барвіцький, В. Вакуленко, К. Ващенко, І. Бойко, О. Вовк, Т. Гошко, М. Грушевський, І. Грицьак, О. Дарнопих, Р. Делімарський, Ю. Делія, О. Євтушенко, Б. Калиновський, Н. Камінська, Ю. Кириченко, Ю. Ковбасюк, І. Коліушко, Т. Котенко, В. Куйбіда, І. Лопушинський, Т. Лушагіна, В. Мамонова, М. Михальченко, Ю. Наврузов, М. Орлатий, Ю. Панейко, П. Покатаєв, В. Погорілко, В. Пустовой, К. Ровинська, П. Сас, С. Саханенко, Ю. Сурмін, Ю. Тодика, В. Трояновський, Г. Чапала, І. Шкляж та інші. Однак, як на наш погляд, суперечливість та невизначеність системи місцевого самоврядування в Україні дає привід для подальших досліджень в цій сфері.

Мета статті. Дослідити систему органів місцевого самоврядування в Україні на сучасному етапі відповідно до національного законодавства, а також проблеми і перспективи їх реформування.

Виклад основного матеріалу. У ст. 140 Конституції України наголошується, що «Місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради. Питання організації управління районами

в містах належить до компетенції міських рад. Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна» [1]. Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. (далі – Закон № 280/97-ВР) територіальною громадою визнаються жителі, які об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, які є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр (ст. 1) [2].

Система місцевого самоврядування в Україні включає в себе:

- 1) територіальну громаду;
- 2) сільську, селищну, міську раду;
- 3) сільського, селищного, міського голову;
- 4) виконавчі органи сільської, селищної, міської ради;
- 5) старосту;
- 6) районні та обласні ради, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст;
- 7) органи самоорганізації населення.

У містах з районним поділом за рішенням територіальної громади міста або міської ради можуть утворюватися районні в місті ради. Районні в містах ради утворюють свої виконавчі органи та обирають голову ради, який одночасно є і головою її виконавчого комітету (ст. 5 Закону № 280/97-ВР) [2].

Територіальною громадою є, відповідно до абзацу 2 ст. 1 Закону № 280/97-ВР, жителі, які об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, які представляють собою самостійні адміністративно-територіальні одиниці, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міст, що мають єдиний адміністративний центр [2]. Згідно зі ст. 3 Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» № 157-VIII від 05.02.2015 р. суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад є суміжні територіальні громади сіл, селищ, міст. Об'єднана територіальна громада, адміністративним центром якої є місто, визнається міською територіальною громадою, центром якої визначено селище є селищною територіальною громадою, а центром якої визначено село – сільською [3]. Цей Закон передбачає, також, декілька послідовних етапів процесу

об'єднання таких територіальних громад, таких як: ініціювання; підготовка рішень про об'єднання; рішення щодо добровільного об'єднання територіальних громад; утворення об'єднаної територіальної громади.

Подібне об'єднання, відповідно до ч. 1 ст. 4 Закону «Про добровільне об'єднання територіальних громад» може відбутися за наступних умов:

1) «у складі об'єднаної територіальної громади не може існувати іншої територіальної громади, яка має свій представницький орган місцевого самоврядування»;

2) територія об'єднаної територіальної громади має бути нерозривною, межі об'єднаної територіальної громади визначаються по зовнішніх межах юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися»;

3) об'єднана територіальна громада має бути розташована в межах території Автономної Республіки Крим, однієї області»;

4) при прийнятті рішень щодо добровільного об'єднання територіальних громад беруться до уваги історичні, природні, етнічні, культурні та інші чинники, що впливають на соціально-економічний розвиток об'єднаної територіальної громади»;

5) якість та доступність публічних послуг, що надаються в об'єднаній територіальній громаді, не можуть бути нижчими, ніж до об'єднання»;

6) об'єднання територіальних громад здійснюється відповідно до перспективних планів формування територій громад Автономної Республіки Крим, області» [3].

Ініціаторами добровільного об'єднання територіальних громад можуть бути: 1) сільський, селищний, міський голова; 2) не менш як третя частина депутатів від загального складу сільської, селищної, міської ради; 3) члени територіальної громади в порядку місцевої ініціативи; 4) органи самоорганізації населення відповідної території, якщо вони представляють інтереси не менш як третини членів відповідної територіальної громади (ч. 1 ст. 5 вказаного Закону) [3].

Сільські, селищні, міські ради – органи місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади, а також здійснюють від їх імені і в їх інтересах функції та повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими законами. Сільські, селищні та міські ради мають право розглядати та вирішувати

питання, віднесені Конституцією України, вказаним Законом та іншими законами до їх відання. Для реалізації своїх повноважень сільські, селищні, міські, районні, обласні ради можуть утворювати консультативно-дорадчі органи (ч. 6 ст. 10 Закону № 280/97-ВР).

Виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських та районних (у містах) рад підконтрольні та підзвітні відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади – також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади. При цьому у сільських радах, які представляють територіальні громади, що налічують до 500 жителів, за рішенням відповідної територіальної громади або сільської ради виконавчий орган ради може не створюватися. У цьому випадку функції виконавчого органу ради (за виключенням розпорядження земельними та природними ресурсами) здійснюються одноособово сільським головою (ст. 11 Закону № 280/97-ВР) [2].

Сільські, селищні, міські, районні в місті ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна (ст. 14 Закону № 280/97-ВР) [2]. Тобто це органи, які в Україні утворюються жителями населених пунктів (та їх частин) задля вирішення окремих питань місцевого значення.

Розділом II Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» «Організаційно-правова основа місцевого самоврядування» детально визначено компетенції сільських, селищних, міських рад. Також цей розділ включає в себе статті, що регулюють повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, зокрема:

- у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку;
- в галузі бюджету, фінансів і цін;
- щодо управління комунальною власністю;
- в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку;
- у галузі будівництва;
- у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту,

утвердження української національної та громадянської ідентичності;

– у сфері регулювання земельних відносин та охорони навколишнього природного середовища;

– у сфері соціального захисту населення;

– в галузі зовнішньоекономічної діяльності;

– в галузі оборонної роботи;

– щодо організації та забезпечення цивільного захисту;

– щодо вирішення питань адміністративно-територіального устрою;

– у сфері реєстрації місця проживання фізичних осіб;

– щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян;

– у сфері надання безоплатної первинної правничої допомоги;

– щодо відзначення державними нагородами України [2].

Сільський, селищний, міський голова, відповідно до ст. 12 Закону № 280/97-ВР:

1) Є головною посадовою особою територіальної громади, відповідно:

– села (чи добровільного об'єднання в одну територіальну громаду жителів кількох сіл);

– селища;

– міста.

2) Обирається відповідною територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування в порядку, визначеному законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі;

3) Очолює виконавчий комітет відповідної сільської, селищної, міської ради та головує на її засіданнях;

4) Не може бути депутатом будь-якої ради, суміщати свою службову діяльність з іншою посадою, в тому числі на громадських засадах, займатися іншою оплачуваною (або підприємницькою діяльністю). Виключенням є викладацька, наукова та творча діяльність, медична практика, інструкторська та суддівська практика із спорту [2].

Старостою є посадова особа місцевого самоврядування яка представляє інтереси жителів села, здійснює комунікацію між владою та громадою села. Це посадова особа місцевого самоврядування. Інституція старостату була створена у 2015 р. задля того, щоб інтереси всіх жителів сіл і селищ в територіальних громадах були належним чином представлені

в адміністративному центрі громади. Староста має робоче місце на території свого старостинського округу. Така посадова особа організовує заходи у селі, відслідковує проблеми громади і пропонує варіанти їх вирішення, а також працює з місцевими громадськими об'єднаннями та відповідає за активізацію громади у прийнятті рішень щодо інтересів громади [4].

Відповідно до ч. 1 ст. 54¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» староста затверджується сільською, селищною, міською радою на строк її повноважень за пропозицією відповідного сільського, селищного, міського голови, що вноситься за результатами громадського обговорення (громадських слухань, зборів громадян, інших форм консультацій з громадськістю), проведеного у межах відповідного старостинського округу [2].

Проте правовий статус сільського, селищного, міського голови, також як і старости, наразі чітко не визначено, навіть з урахуванням розширення повноважень сільського, селищного, міського голови останнім часом.

Розділом III Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» регулюється питання щодо повноважень сільського, селищного, міського голови. Стаття 42 цього Закону (частини 1-3) визначає момент початку та закінчення повноважень новообраного сільського, селищного, міського голови.

Сільський, селищний, міський голова:

1) «забезпечує здійснення у межах наданих законом повноважень органів виконавчої влади на відповідній території, додержання Конституції та законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади;

2) організує в межах, визначених *Законом № 280/97-ВР*, роботу відповідної ради та її виконавчого комітету;

3) підписує рішення ради та її виконавчого комітету;

4) вносить на розгляд ради пропозицію щодо кандидатури на посаду секретаря ради;

5) вносить на розгляд ради пропозиції про кількісний і персональний склад виконавчого комітету відповідної ради;

7) здійснює керівництво апаратом ради та її виконавчого комітету;

8) скликає сесії ради, вносить пропозиції та формує порядок денний сесій ради і головує на пленарних засіданнях ради;

9) забезпечує підготовку на розгляд ради проектів програм соціально-економічного

та культурного розвитку, цільових програм з інших питань самоврядування, місцевого бюджету та звіту про його виконання, рішень ради з інших питань, що належать до її відання, а також оприлюднює затверджені радою програми, бюджет та звіти про їх виконання;

10) призначає на посади та звільняє з посад керівників відділів, управлінь та інших виконавчих органів ради, підприємств, установ та організацій, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад, крім випадків, передбачених ч. 2 ст. 21 Закону України «Про культуру»;

11) скликає загальні збори громадян за місцем проживання;

11¹) вносить на розгляд ради пропозиції про утворення спеціалізованої установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги;

11²) вносить на розгляд ради пропозиції щодо кандидатури на посаду керівника спеціалізованої установи з надання безоплатної первинної правничої допомоги;

12) забезпечує виконання рішень місцевого референдуму, відповідної ради, її виконавчого комітету;

13) є розпорядником бюджетних коштів, використовує їх лише за призначенням, визначеним радою;

14) представляє територіальну громаду, раду та її виконавчий комітет у відносинах з державними органами, іншими органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями незалежно від форм власності, громадянами, а також у міжнародних відносинах відповідно до законодавства;

15) звертається до суду щодо визнання незаконними актів інших органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, які обмежують права та інтереси територіальної громади, а також повноваження ради та її органів;

16) укладає від імені територіальної громади, ради та її виконавчого комітету договори відповідно до законодавства, а з питань, віднесених до виключної компетенції ради, подає їх на затвердження відповідної ради;

17) веде особистий прийом громадян;

18) забезпечує на відповідній території додержання законодавства щодо розгляду звернень громадян та їх об'єднань;

18¹) бере участь у здійсненні державної регуляторної політики у сфері господарської діяль-

ності в межах та у спосіб, встановлені Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»;

19) здійснює інші повноваження місцевого самоврядування, визначені цим та іншими законами, якщо вони не віднесені до виключних повноважень ради або не віднесені радою до відання її виконавчих органів;

20) видає розпорядження у межах своїх повноважень» [2].

До того ж сільський, селищний, міський голова несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому повноважень. Він є: підзвітним, підконтрольним та відповідальним перед територіальною громадою; відповідальним перед відповідною радою; підконтрольним відповідним органам виконавчої влади з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади (частини 5-6 ст. 42 Закону № 280/97-ВР) [2].

Порядок організації роботи старости визначається Законом № 280/97-ВР та іншими законами України, а також Положенням про старосту.

Згідно з ч. 5 ст. 54¹ Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» староста:

1) «уповноважений сільською, селищною, міською радою, яка його затвердила, діяти в інтересах жителів відповідного старостинського округу у виконавчих органах сільської, селищної, міської ради;

2) бере участь у пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради та засіданнях її постійних комісій з правом дорадчого голосу. Бере участь у засіданнях виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради;

3) має право на гарантований виступ на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради, засіданнях її постійних комісій та виконавчого комітету з питань, що стосуються інтересів жителів відповідного старостинського округу;

4) сприяє жителям відповідного старостинського округу у підготовці документів, що подаються до органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, а також у поданні відповідних документів до зазначених органів. За рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради надає адміністративні послуги та/або виконує окремі завдання адміністратора центру надання адміністративних послуг (у разі утворення такого центру);

5) бере участь в організації виконання рішень сільської, селищної, міської ради, її виконавчого

комітету, розпоряджень сільського, селищного, міського голови на території відповідного старостинського округу та у здійсненні контролю за їх виконанням;

6) бере участь у підготовці пропозицій до проекту місцевого бюджету в частині фінансування програм, що реалізуються на території відповідного старостинського округу;

7) вносить пропозиції до виконавчого комітету сільської, селищної, міської ради з питань діяльності на території відповідного старостинського округу виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб;

8) бере участь у підготовці проектів рішень сільської, селищної, міської ради, що стосуються майна територіальної громади, розташованого на території відповідного старостинського округу;

9) бере участь у здійсненні контролю за використанням об'єктів комунальної власності, розташованих на території відповідного старостинського округу;

10) бере участь у здійсненні контролю за станом благоустрою відповідного старостинського округу та інформує сільського, селищного, міського голову, виконавчі органи сільської, селищної, міської ради про результати такого контролю;

11) отримує від виконавчих органів сільської, селищної, міської ради, підприємств, установ, організацій комунальної власності та їх посадових осіб інформацію, документи і матеріали, необхідні для здійснення наданих йому повноважень;

12) сприяє утворенню та діяльності органів самоорганізації населення, організації та проведенню загальних зборів, громадських слухань та інших форм безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення у відповідному старостинському окрузі;

13) здійснює інші повноваження, визначені *Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні»* та іншими законами України» [2].

Досліджуючи правовий статус та повноваження сільського, селищного, міського голови, та старости слід, в першу чергу, звернути увагу на деякі положення Основного Закону України. У ст. 140 Конституції дається визначення територіальній громаді, яка наділяється законом правом здійснювати місцеве самоврядування. Територіальна громада обирає сільського, селищного, міського голову, та затверджує старосту. В свою чергу, відповідно до ч. 2 ст. 141 Конституції України, сільський,

селищний, міський голова очолює виконавчий орган ради і головує на її засіданнях. А отже, згідно з положеннями Основного Закону вказані посадові особи не є головою відповідної ради. Вони лише мають статус особи, яка керує на її засіданнях. При цьому сільський, селищний, міський голова має статус керівника виконавчого органу, який така рада утворює і який є підконтрольним та підзвітним цій раді. В той же час староста, у процесі здійснення наданих йому повноважень, є відповідальним перед та підзвітним сільській, селищній, міській раді і підконтрольним сільському, селищному, міському голові (ч. 6 ст. 54¹ Закону № 280/97-ВР).

Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» на сільських, селищних, міських голів поширюються повноваження та гарантії депутатів рад, що передбачені Законом України «Про статус депутатів місцевих рад» № 93-IV від 11.07.2002 р. (ч. 5 ст. 12) [5]. У ч. 2 ст. 59 Закону «Про місцеве самоврядування в Україні» зазначено, що у процесі встановлення результатів голосування до загального складу сільської, селищної, міської ради включається сільський, селищний, міський голова, в тому випадку, коли він бере участь у пленарному засіданні ради, і враховується його голос. Протоколи сесій сільської, селищної, міської ради підписуються сільським, селищним, міським головою (ч. 15 ст. 46 Закону № 280/97-ВР) [2]. Тож, якщо Конституція України визначає сільського, селищного, міського голову як посадову особу, яка очолює виконавчий орган відповідної ради та тільки головує на її засіданнях, то, в свою чергу, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» наділяє такого голову повноваженнями, згідно з якими він, фактично, є головою як виконавчого органу ради так і самої ради. Враховуючи зазначене можна погодитись з думкою І. О. Єлісеєвої, про те що згідно з чинним вітчизняним законодавством, сільський, селищний, міський голова є:

– «невід'ємним елементом системи місцевого самоврядування в Україні;

– основною посадовою особою відповідної територіальної громади, яка обирається нею на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування на визначений Конституцією строк;

– посадовою особою місцевого самоврядування, на яку поширюються повноваження та гарантії депутатів рад, передбачені законом про статус депутатів рад;

– головою виконавчого органу ради – за Конституцією;

– головою ради – за повноваженнями, наданими Законом;

– головою відповідної територіальної громади – за сукупністю повноважень, визначених Конституцією і наданих законом» [6, с. 47-48].

Висновки. Таким чином варто було б узгодити національне законодавство щодо повноважень сільських, селищних, міських рад та повноважень сільських, селищних, міських голів, а також старости, задля виключення законодавчих колізій. Враховуючи і так суттєвий обсяг повноважень сільських, селищних, міських голів, немає потреби у володінні ними ще й повноваженнями сільської, селищної, міської ради або її виконавчих органів задля здійснення своїх повноважень.

Список використаної літератури:

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://www.president.gov.ua/ua/>

documents/constitution/ konstituciya-ukrayini-rozdil-ii

2. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

3. Про добровільне об'єднання територіальних громад. Закон України № 157-VIII від 05.02.2015 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2015. № 13. ст. 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

4. Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/starosta>

5. Про статус депутатів місцевих рад. Закон України № 93-IV від 11.07.2002 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2002. № 40. ст. 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

6. Єлісеєва І. О. Сільський, селищний, міський голова: статус посадової особи за Конституцією України та повноваженнями, наданими йому законом. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2019. Вип. 15. С. 40-49.

Kavylin O. A. System of local government bodies in Ukraine: current state and problems

The article examines the system of local self-government bodies in Ukraine and problems related to the reform of national local self-government bodies.

It is emphasized that local self-government in the state is a significant indicator of the level of centralization or decentralization of state power, the level of democracy, the content of the existing political regime, the predominance of democratic or autocratic tendencies. A high level of development of local self-government ensures the democracy of the political regime and is a manifestation of the democratic policy of the state. Democratic governance gives every citizen the opportunity to participate in solving problems that affect him directly and to be a participant in the democratic process. This form of government to the greatest extent guarantees order, political stability, freedom of speech, protection of human and citizen rights and freedoms.

The concept and main features of local self-government bodies are defined. In the process of the conducted research, the system of local self-government bodies in Ukraine was clarified. The general principles of the activities of local self-government bodies are considered. The system of local self-government bodies in Ukraine in accordance with national legislation has been studied.

Problems related to the legal status and powers of village, settlement, city councils and village, settlement, city heads, as well as elders in accordance with the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine «On Local Self-Government in Ukraine» and the totality of all the powers of village, settlement, city heads were studied.

It was concluded that there is an urgent need to harmonize domestic legislation regarding the powers of village, settlement, and city councils and the powers of village, settlement, and city heads, as well as elders.

Key words: local Government; local governments; decentralization; democracy; public authorities; reforming of local self-government; village, settlement, city council; village, settlement, city mayor; monitor.